

**Lepo barvasto blago po 4,
5 in 8 Din meter**

Pletene jopice po 24 Din v

**TRPINOVE
BAZARJU**

MARIBOR, Vetrinjska 15

Mesečna naročnina
20 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 25.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček,
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Japonska in Kitajska

**Nasilje in protizakonita de-
nja opozicije**

Govor poslanca dr. Režeka

Občni zbor Kmetijske družbe

Na črnem morju

Št. 50 Izhaja dnevno razen ponedeljka in dneva po prazniku V Ljubljani v nedeljo, dne 16. junija 1935 Rokopisov ne vračamo Leto I

Japonska in Kitajska

V razpletu italijansko-abesinskega spora so nekateri evropski listi opozarjali na paralelo med italijansko akcijo v Afriki in japonskim postopanjem na severnem Kitajskem ob ustvaritvi japonske vazalne države Mandžurije. Paralela se sicer ne da v vsem vzdržati, vendar ni dvoma, da je bilo in je med obema akcijama, italijansko in japonsko, zlasti v mednarodno-pravnem pogledu, mnogo sličnosti. Italijansko-abesinski spor med tem ni še niti dosegel svojega vrhca, ko nam z Daljnega Vzhoda prihajajo že poročila o novi japonski akciji na severnem Kitajskem.

Potem ko je Japonska ustvarila umetno mandžursko državno tvorbo in ji postavila na čelo svojega vazala, mladega cesarja Pou-Yija, ki je v absolutni službi japonskih ekspanzijski namenov, in je nato brez nadaljnega osvojitve še veliko pokrajino Džehol, se je zdaj z vsjo silo svojega ekspanzijskega razmaha vrgla še bolj proti jugu, v pokrajino Hopej, proti Tientsinu in Pekingju.

Kaj išče tam Japonska? Po noti, ki jo je kitajskim oblastem predal japonski poveljnik Takaši Sakaj, ne more biti zdaj o tem nobene dvoma. Pod pretvezo razširjenja takozvanega demilitariziranega pasa ob južnem robu svoje vazalne države Mandžurije, hoče Japonska na premeten način zadobiti v svojo absolutno oblast celo severno Kitajsko. Le pogledimo te japonske zahteve nekoliko od bližje! Na prvi mah se zdi naravnost neverjetno, da je sploh mogoče, da stavi veliki kitajski državni z nad 400 milijoni ljudi tako pretirane zahteve — Japonska, ki šteje danes okrog 70 milijonov duš. Toda pomisliti moramo na veliko življensko in izredno ekspanzijsko silo japonskega cesarstva, ki, utesnjeno samo na svoje otočje, nima dovolj možnosti za tisti razmah, ki bi ustrezal japonskemu značaju in silni ekspanzijski propagandi v zadnjem času. Razumljivo je, da je bila japonska ekspanzija v prvi vrsti usmerjena proti sosednji Kitajski, ki je japonskim krogom vlivala še največ upanja v končni uspeh take politike. V istem razmerju namreč, v katerem se je v zadnjih desetletjih Japonska dvigala, je Kitajska — nazadovala, v nemali meri zaradi svoje nekdane velike pogreške, da se je popolnoma zaprla vsemu civiliziranemu svetu. Tudi ne smemo pozabiti, da je bil japonski kulturni vpliv, navzlic precejšnjemu protijaponskemu razpoloženju, v mnogih predelih Kitajske zelo velik. A nič manjši — in to je glavno! — pa ni bil gospodarski vpliv Japonske, in to ne samo na obalno ozemlje Kitajske, marveč tudi na njeno notranjost, saj je bil že desetletja večji del kitajske trgovine v japonskih rokah.

Japonsko prodiranje v Kitajsko je pričelo že pred dobrimi petdesetimi leti. Že leta 1880. se je Japonska polastila otočja Liu-Kiu, leta 1894. Koreje in Formoze, 1905. južne Mandžurije in južnega dela Sahalina, 1914. nemških otokov v Tihem oceanu itd. Leta 1915. pa si je uslužila Kitajsko s posebnim gospodarskim dogovorom, ki je bil prvi začetek gospodarskega vazalstva. Po daljšem odmoru, v katerega vpadajo številne katastrofe, ki so zadele japonsko otočje, je v letu 1931., po skoro desetletnih pripravah, začel nov razmah japonske ekspanzije proti azijskim kontinentu. Pred dobrimi štirimi leti je začela njena vojaška akcija v Mandžuriji, ki jo je dokončala leta 1932. z okupacijo. Že naslednjega leta je zasedla pokrajino Džehol, prav doli do kitajskega zidu. S tem so se Japonci dokopali do važne karavanske in avtomobilske poti preko Kalgana v notranjo Mongolijo k Vrhnjedinskju in Bajkalskemu jezeru. Dne 31. maja l. l. pa je ob ustvaritvi mandžurske države sklenila še poseben dogovor o tako zvanem »demilitariziranem pasu«, s čimer si je ustvarila nove pogoje za nadaljnje prodiranje.

Če pogledamo na zemljevid, tedaj vidimo, da prodirajo Japonci na severnem Kitajskem v glavnem proti zapadu in severo-zapadu; proti jugu gre njih akcija le vzporedno s prvo. Za zdaj bi se radi dokopali vsaj do Pekinga in Tientsina, ker bi na ta način dobili v svojo oblast edino kitajsko železnico, ki pelje ob meji notranje Mongolije iz Tientsina proti zapadu. Izdelali so baje že načrt za podaljšanje te železnice za najmanj 550 angleških milj proti zapadu, in sicer severno od kitaj-

Nadaljevanje verifikacijske debate v Narodni skupščini

Značajni govor ministra dr. Kojiča o zagrebških resolucijah — Pravna analiza deklaracije „Združene opozicije“ — Obsodba politikujoče duhovščine — Prihodnja seja v torek

Beograd, 15. junija. b. Danes dopoldne ob 10. uri se je nadaljevala v Narodni skupščini verifikacijska debata. Predsedoval je predsednik verifikacijskega odbora Dragiša Cvjetković, od strani kraljevske vlade so pa prisostvovali današnji seji predsednik ministrskega sveta g. Jevtić, minister za kmetijstvo dr. Dragoljub Janković, minister pravosodja dr. Dragutin Kojić, minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Drago Marušić, minister za šume in rude dr. Sveta Popović, minister za prosveto Stevan Cirić, notranji minister dr. Velja Popović in minister brez portfelja dr. Avdo Hasanbegović.

Prvi se je prigrabil k besedi nar. poslanec Milenko Marković, ki se je v svojem govoru bavil z resolucijami opozicije in jih zavračal kot neumestne. Dr. Maček je šel s svojimi zahtevami predaleč, on hoče hrvatsko individualnost, v čemer se pa skriva namen federacije.

Za njim je dobil besedo pravosodni minister Dragutin Kojić, ki je v svojih izjavah dejal to-le:

Govori pravosodni minister dr. Kojić

Gospodje narodni poslanci!
Gospod minister notranjih zadev nam je v svojem obširnem in preglednem govoru podal sliko celotnega volilnega dela, vsega poteka volitev, da bo tako narodna skupščina kakor vsa naša javnost imela pravilno, točno in popolno sliko vsega tistega, kaj se je v naši domovini dogajalo v tej volilni borbi. Prijavl sem se za besedo, da to poročilo izpopolnim glede tistega, kar se je pripetilo po volitvah in o čemer danes razpravljamo v narodni skupščini v zvezi s tretjim delom poročila verifikacijskega odbora, to je o tistih parlamentarnih mandatih, ki niso bili predloženi narodni skupščini. Z drugimi besedami, hotel bi se pomuditi pri resoluciji, o kateri je malo prej govoril tako lepo naš ugledni tovariš in prijatelj g. Marković.

Analiza zagrebške resolucije

Resolucija kmetско-demokratske koalicije, zagrebška resolucija po volitvah je vredna pozornosti pravnopolitične analize, če že ne zaradi drugega, pa zato, ker je po tej resoluciji del izvoljenih narodnih poslancev izostal od tam, kamor jih je narod 5. maja poslal, to je v narodno skupščino. Takoj lahko rečem, da resolucija bivše kmetско-demokratske koalicije predstavlja po svoji vsebini, pravni in politični unikum. To kar je v tej resoluciji, ne prenese resne pravne kritike, ne resne politične kritike. Naj vzamem iz te njihove resolucije le ne-

kaj momentov, kar je v resoluciji posebno važno, tisto, na čemer ta resolucija posebno insistira.

Resolucija pravi, da bo hrvatski narod zastopala kot edina legalna zastopnica hrvatskega naroda. Opozorim narodno skupščino na izraz »legalen«. To pomeni, s preprostim izrazom zakonito predstavništvo, ki je proglašeno za predstavništvo celotnega naroda. To je zakonito, to je legalno predstavništvo. Evo, po teh volitvah od 5. maja, tu v narodnem predstavništvu te dni in tudi danes definitivno izdelujemo pravno in »legalno« predstavništvo ne za hrvatski narod ne za kateri drugi del našega naroda, temveč za celotni naš narod. Zato, ker je to narodno predstavništvo po zakonitem postopku bilo o tem konsultirano (ploskanje in vzkliki: Tako je!). Edino narodno predstavništvo, ki zastopa ves naš narod, je tisto, ki zaseda v tem domu. (Vzkliki: Tako je!).

V resoluciji bivše kmetско-demokratske koalicije je razen drugih netočnosti govora tudi o tem, da se je leta 1918. ustvarila ta državna skupnost, in iz tega izvaja nekatere sklepe, ki naj našo javnost in naš narod pripeljejo do nekega prepričanja, ki je pa docela nepravilno. Mislim, gospodje narodni poslanci, da je dolžnost narodne skupščine in kraljevske vlade, da tu s tega mesta še enkrat poudari, da naša državna skupnost in naša leva domovina, poveljavana in zedinjena, ni bila ustvarjena leta 1918. Ustvarjena je bila po dolgi, trpljenja polni zgodovini bojev, stoletnih bojev vseh treh vej našega naroda. Leta 1918. je samo posledica, finale, sklepni moment teh velikih in veličastnih bojev vseh treh plemen našega naroda (glasni vzkliki: Tako je!).

Ne more se v zvezi s temi netočnostmi trditi, da se je po tem momentu, po zedinjenju l. 1918., porodila težnja po nadvladi enega ali drugega plemena. Kakor je netočna ta trditev, še netočnejša in neresnejša je pa druga, kakaj niti trenutek ni bilo težnje po hegemoniji pri srbskem delu našega naroda nad katerim drugim delom. Že v Nišu leta 1914., sredi najhujših narodnih bojev za svobodo in zedinjenje, je takratna vlada kraljevine Srbije svojim zavaznikom in prijateljem, našem narodu in vojski ter civilnemu prebivalstvu razglasila, da se bori za zedinjenje vseh treh delov našega naroda, Srbov, Hrvatov in Slovencev, za ostvareitev državne skupnosti, kjer bodo vsa tri plemena imela vse pravice in bodo enakopravni državljani v osvobojeni domovini. Ni bilo torej, kakor vidite, leta 1918. v Zagrebu, temveč že leta 1914. v Nišu, ko je na našo takrat majhno domovino navallil mnogo večji neprijatelj, da jo uniči, ker je nosila jugoslovansko idejo,

že takrat je bilo poudarjeno, za kaj se bori takratna kraljevina Srbija in kaj pričakuje in kako si predstavlja konec svojih vojnih naporov. Od tega srbski del naroda nikoli ni odstopil, v razmerju do svojih bratov Hrvatov in Slovencev.

Volilni zakon

Koliko je netočnosti v onih dveh ali treh trditvah, o katerih govori resolucija, prav toliko, gospodje, je neresnosti v oni besedi kmetско-demokratske resolucije o volilnem zakonu. Resolucija imenuje ta zakon »unikum reakcije«. Volilni zakon se lahko kakor katerikoli volilni zakon kritikuje. Vsak zakon utegne imeti vse polno nepopolnosti. More se, gospodje, kaj očitati sedanjemu volilnemu zakonu, ki ga sedanja vlada ni izdelala, toda ta zakon ni nikak »unikum reakcije«, kakor hoče to resolucija naslikati. Kaj je namen, gosp. vsakemu volil. zakonu v vseh državah, počenši pri držvi najširše demokracije in najboljši dodelanega parlamentarizma, pa dalje do drugih? Da se z volilnim zakonom omogoči vladna večina. Noben volilni zakon nima namena, da bi krepil manjšino tako, da bi onemogočil vladno večino. Takšnega zakona ni v nobeni državi, tudi ne v domovini najširše demokracije. Volilni zakon želi v vseh državah ustvariti parlamentarno večino, da doseže iz nje za delo sposobno vladno, ki se bo naslanjala na čvrsto in za delo sposobno parlamentarno večino. Volilni zakon ni niti v Veliki Britaniji, zibelki parlamentarizma, splošen cilj, temveč samo sredstvo. Preko parlamenta se želi ustvariti možnost, prave, pravilne in dobre državne uprave. V domovini najširše demokracije volilni zakon že sam po sebi jamči samo eno in resnično demokratsko manjšino. Kadar katera manjšina zahteva to jamstvo, mora biti po sredi tudi načelo demokracije in parlamentarne vladavine. Svoboda je tedaj zagotovljena. Samo, da po pomenu naše zagrebške demokracije temu ni tako. Oni tedaj pravijo, da je to »unikum reakcionarnega zakona«. Tisti, ki poznajo količjak volilne zakone tujih držav, in to mora veljati za naše politične pravke v Beogradu in Zagrebu, vedo, da ima naš volilni zakon mnogo podobnosti z volilnim zakonom države, o katere parlamentarizmu in široki demokraciji ne more biti dvoma. Naš volilni zakon se v glavnih točkah ne oddaljuje od volilnega zakona Anglije. Zakaj v tem zakonu in v našem zakonu obstoji načelo tako imenovane relativne večine. Ljudje, ki delajo primerjave med našim in angleškim zakonom, so ugotovili, to in uporabili angleški zakon pri številkah 5. maja t. l. Na ta način so prišli do tega sklepa, da bi bil rezultat volitev glede razdelitve mandatov isti, če bi se bile volitve vršile in mandati razdelili na podlagi angleškega zakona.

Japonska je tako že skoro uresničila svoj veliki načrt po popolnem zavojevanju Kitajske. Vztrajno in ne da bi se zmejanja za posledice svojih drznih dejanj, ni odnehala. Vedno znova in znova je postavljala Kitajsko pred nova dovršena dejstva, dokler je ni stisnila ob... kitajski zid.

»Azija — Azijcem!« To slepilno geslo japonske ekspanzije se tako čedalje bolj pretvarja v resnico: Azija — Japoncem! Razburjajo se v Washingtonu, vznemirjajo v Londonu, a Japonska se za vse to ne zmeni, kakor se ni zmenila za DN, ko jo je v njenem ekspanzijskem poletu hotelo zadržati.

Usoda Severne Kitajske je zapečatena. Mandžurija docet... —n.

Vremenska napoved

Novi Sad, 15. junija. Pričakujemo lahko pooblačenje s pojačanjem vetra iz južnega in vzhodnega kvadranta. V severozapadnih predelih bo mogoče nekoliko deževalo.

Dunajska vremenska napoved: Zapadno vreme z nevihtami, v severnih Alpah hladneje z dežjem, v južnih z nevihtami.

skega zidu. Pomen te železnice za nadaljnje japonske načrte si lahko predstavljamo, če pomislimo, da teče paralelno s transsibirsko progo in da bi, tako podaljšana, vodila prav do kitajskega Turkeстана, torej prav v sredino ruske države, katere centrum in bolna točka je med Uralom in med zapadno kitajsko mejo.

Če imamo vse to pred očmi, nam ne bo prav nič težko razumeti zadnjih japonskih zahtev, ki jih je nankinški vladi sporočil poveljnik japonskih čet Takaši Sakaj. Japonska zahteva med drugim: ustanovitev posebne uprave na severnem Kitajskem s sedežem v Pekingu, da bi se tako ustvaril »nevtralen« pas med Kitajsko in Mandžurijo; na čelu te posebne uprave naj bi bila kaka visoka kitajska osebnost, ki bi jo predlagala japonska vlada; za guvernerja pokrajine Hopej naj bi bila prav tako imenovana osebnost, ki je naklonjena Japoncem. Nadalje zahteva Japonska gospodarsko sodelovanje med Kitajsko in Japonsko na eni ter Kitajsko in Mandžurijo na drugi strani. To bi seveda z drugo besedo pomenilo popolno gospodarsko uslužjenje Kitajske Japonci. Kot krono vsega pa zahteva od kitajske vlade še posebno izjavo, da se odreče vsake namere,

da bi prosila pomoči ali posredovanja kakršnokoli evropske velesile ali Združene ameriške države, ker da bi takšna Zdruteva bila brez uspeha... Sama po sebi razumljiva je nadaljnja zahteva Japonske, naj preneha Kitajska s protijaponsko propagando in protijaponskim bojkotom.

Ni mogoče še reči, ali bo Kitajska vse te pogoje sprejela brez pridržkov. Že sedaj pa je jasno, da so se Japonci trdno usidrali na severnem Kitajskem in da ne kažejo niti najmanjše volje, da bi se umaknili z osvojenih pozicij za en sam korak nazaj. Je le še vprašanje časa, kdaj bo Japonska tudi nad hopejsko pokrajino razširila suvereno oblast svojega mandžurskega vazala, mladega in ambicioznega cesarja Pou-Yija. Je celo velika verjetnost, da bo ta gola formalnost njegovega ustoličenja v Pekingu izvršena v najkrajšem času.

Po izgubi Mandžurije je Kitajska očitno izgubila vsako voljo za nadaljno protijaponsko borbo in njena popolna kapitulacija pred Japonsko bo le logičen in naraven zaključek njenega notranjopolitičnega razpada na eni ter japonskega ekspanzijskega razmaha na drugi strani.

Dnevni dogodki

× Taksiranje računov in potrdil za plačila pravoslavskih cerkvenih oblasti. Upravni odbor Srbske pravoslavne cerkvene občine v Ljubljani javlja vsem zainteresiranim, da morajo biti vsi računi in potrdila, po katerih cerkvena občina ali katera druga cerkvena pravoslavna oblast vrši plačila, pravilno taksirana razen z državnimi taksnimi markami (po tar. števil. 33 in 34) tudi s cerkvenimi taksnimi markami, in sicer: 1. za vse račune in potrdila do Din 100 — se plača taksa Din 0'25, 2. od Din 100 — do 500 — taksa Din 0'50, 3. od Din 500 — do 1000 — taksa Din 1'—, 4. nad 1000 Din se plača po Din 2'— takse na vsakih tisoč dinarjev. Tisti, ki ne bodo plačali te posebne cerkvene takse, bodo kaznovani razen s plačilom redne takse še s petkratno vsoto predpisane takse. Za morebitne neplačane državne takse se kaznuje krivec po predpisih čl. 55. taksnega in pristojbinskega pravilnika. Taksne cerkvene markice se lahko dobijo v pisarni uprave pravoslavne parohije.

× »Planinski Vestnik« nudi v pravkar izšli junjski številki mnogo zanimivega čtiva. Marjan Lipovec končuje svoj zanimiv in bogato ilustrirani članek: Na Olimpu z opisom plezalnih tur na Mitiko in prvenstvenega vzpona na Skolion. Dr. Branimir Gušić zaključuje svoj pestri spis: U Bjeliču, ki nas vodi v najdivnejše predele Prokletija. Vinko Modec je prispeval strokovno plezalsko razpravo Spranja — klin z nazornimi slikami. Plezalci E. Comici, J. Lipovec, Ana Ešer in Ida Maly opisujejo prvenstveni vzpon na severnovzhodni raz Jalovec. Dr. Fran Ogrin kramlja o svojih izprehodih: Okrog starega Kranja v planinski svet. Anton Flegar opisuje vzpon preko Dimnikov in Luknje Peči na Rjavino. Jenko Stanislav se spominja laniških vojaških vaj na Triglavu v svoji črtici: Naši vojaški vrh Triglava. Naš kotiček prinaša izpod peresa Slavka Smoleja notico o zimskih prireditvah na Pokljuki in Planici. Dr. A. B. poroča v obzoru in društvenih vesteh: Iz slovanskega alpinizma — o razmahu in pokretu planinstva pri Bolgarih. Zanimiv je razgled po tujih planinskih časopisih. Junjsko številko krasita dve umetniški prilogi: Pogačice-foto Janko Skerlep in Zasavje — foto Fran Krašovec. Vsaka planinska rodbina naj naroči to prvovrstno planinsko revijo. Novim naročnikom so na razpolago vse letos izšle številke »Planinskega Vestnika«, ki se naroča v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4.

× »Službeni list« št. 48 z dne 15. t. m. priobčuje odločbo o ukinitvi pripombe za št. 17 in o prepovedi uvoza blaga iz št. 30 in 31 uvozne carinske tarife, odločbo o ravnanju pri prodaji proizvodov zavoda »Obilicevo« in objave Banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občinah Javorje, Petrovče, Poljskava in Stari log. V »Prilogi« prinaša nekaj dražbenih, konkurznih in amortizacijskih sodnih oklicev, en obrtni razglas, 4 razpise pragmatičnih mest občinskega delovodje, odnosno delovodje pripravnik, natečaj za sprejem učenik v redni učni tečaj državne babiške šole v Ljubljani, razpis mesta pogodbenega zdravnika specialista za röntgenologijo v Ljubljani, nekaj nabavnih in licitacijskih razpisov ter drugih objav.

× Počitniška kolonija v domu Franje Tavčarjeve v Kraljevi. Prijave za sprejem v juljsko kolonijo, ki traja polne štiri tedne za mladino do 15. leta starosti, se sprejemajo 18., 19. in 22. junija, vsakokrat od 4. do 6. ure popoldne v društveni sobi na Rimski cesti št. 9. Cena z vožnjo tja in nazaj 550 Din. Podozelski interesi naj se javijo pisмено. — Sonca, zraka, morja naši mladini, da bo kreпка in odporna, ker le tako bo lahko čuvala naše morje.

× Najdeni predmeti, prijavljeni Upravi policije v Ljubljani od 1. maja 1935 do 31. maja 1935.: 1 zlat prstan z rdečim safirjem, 1 zlat prstan z velikim štiriočnim k. m. m., 1 srebrna ženska ura z medenim verižico, 1 zlat križec z monogramom D. M. 20. 5. 1934., 1 rjava žepna denarnica z vsebino 32 Din, 1 rjava ženska torbica, 1 denarnica v obliki podkve, v njej Din 10'—, 1 usnjena žepna denarnica rjave barve, 1 poselska knjižica, glaseča se na ime Gruden Jakob, 1 saobračajna knjižica na ime Renko Rajko, 3 ključ, 1 par belih rokavic iz jelenje kože, 2 para ženskih nogavic, 1 kuverta z različnimi potrdili na ime Kres Ignac, 1 črn moški dežnik, 1 papirja majhna rumena, 1 star rjav dežni plašč, 1 psica belo-rjave barve, sliši na ime Flora, 1 pes rjave barve. — V železniških vozovih so bili najdeni: 31 moških dežnikov, 15 damskih dežnikov, 10 moških klobukov, 5 palic, 3 pari damskih čevljev, 8 zavitkov, 9 aktovk, 5 čopičev, 2 novi kolesni torbici, 4 damski plašči, 2 nahrbtnika, 4 pare rokavic, 2 kovečka, 1 usnjen suknjič, 1 platen suknjič, 2 fotoaparata, 4 volnene jopice, 2 ocal, 1 črpalka za kolo, 1 gitara, 1 stara moška obleka in 1 nikelnasta žepna ura.

× Razširjenje sladkorne tovarne v Belju. Državna tovarna za sladkor v Belju je pričela razširjati svoj obrat. Do jeseni bo zgradila rafinerijo, kjer bo lahko izdelovala tudi sladkor v kockah. Kakor znano, je tovarna dosedaj izdelovala samo kristalni sladkor.

POZOR, STARS! Učiteljski dom v Ljubljani bo otvoril z začetkom šolskega leta 1935/36 v svojem moderno urejenem poslopju v Zibertovi ulici št. 27 penzionat za dijake vseh šolskih kategorij. Nadzorstvo strogo. Brezplačna pomoč pri učenju. Tečna prehrana. Cene zmernе. Pišite po prospekt na upravo Učiteljskega doma v Ljubljani, Franciškanska ulica 6/L. Tu dobite popoldne tudi osebne informacije.

Cene oblekam znatno znižane

Modni atelje F. MESKO, CELJE

× Atentat na župnika v Požegi. Žrtev podlega atentata je postal mestni župnik v Požegi Ivan Zlatičak. Ko se je vračal domov, so ga naenkrat obkolili trije neznanec z vzklikom: »Roke kvišku!« »Stoj!« Župnik je na te besede odgovoril: »Kaj me ne poznate?« Namesto odgovora pa so neznanec oddali na župnika strele iz puške, ki se je težko ranjen v prsa zgrudil na zemljo. Na njegove obupne klice so prihiteli ljudje, katerim je povedal o dogodku, nato pa umrl. Orožniki so prišli nekaj sumljivih elementov. Kaj je bil vzrok napada, ni znano.

»SERVITOR-VATA«

ne vsebuje nobene kisline, zato pri čiščenju ne razjeda kovine in ne pušča sledi drgnjenja. Dobí se v vsaki železninski in špecerijski trgovini

× Katastrofalne nevihte v Južni Srbiji. Po dolgi suši, ki je vladala zadnje tedne v Vardarski banovini, je nastal večerj naenkrat vremenski preokret. Nad Skopje in njegovo okolico je prihrumela strahovita nevihta. Med strašnim treskanjem in hudimi nalivi je padala tudi debela toča, ki je napravila na polju in drevju ogromno škodo. Med Skopjem in Dračem se je utrgal oblak. Reka Mrkova je prestopila bregove in zalila okolico ter napravila občutno škodo. Poplavila je tudi železniško progo in jo na nekaterih delih zasula s peskom in kamenjem. Iz Skoplja je železniška direkcija poslala delavce, ki so progo očistili in da se je mogel promet zopet nemoteno vršiti.

Agitacija za zimo LUTZ

× Samomor dijaka zaradi slabe ocene. V Šibeniku je izvršil samomor 18 letni dijak VII. razreda realne gimnazije Borivoj Vujašinović Danilo, zaradi slabe ocene v šoli. Svojim tovarišem je že prej povedal, da bo v slučaju neuspeha v šoli izvršil samomor, toda nihče ni smatral njegovih besed za resno. Okrog 10. zvečer je odšel na obalo kralja Aleksandra in se tam ustrelil. Težko ranjenega je našel na obali mehanik Josip Dvoraček, ki je obvestil o dogodku policijo. Nesrečni dijak je bil takoj prepeljan v bolnišnico, kjer pa je kmalu umrl.

Izvolite si ogledati najnovejše izdelke ljubljanskega obrtništva! Ker je določena nizka vstopnina, naj nihče ne zamudi ugodne prilike!

× Zgradba poslopja za tehnično srednjo šolo v Sarajevu. Kraljevska banska uprava je odobrila kredit 1.623.000 Din, da se dovrši zgradba srednje tehnične šole v Sarajevu. Poslopje mora biti dovršeno do začetka prihodnjega šolskega leta.

Volitve za jesen LUTZ
× Parobrod Oceania v Splitu. Iz Trsta je prispel v splitsko luko Cosuličev preokceanski parnik »Oceania«, ki je v Splitu izkrcal tri potnike, vkrcalo pa se jih je 14, ki bodo odpotovali v Južno Ameriko.

Ne kupujte enostavno milo —

zahtevajte izrečno
Schichtovo terpentinovo
milo

SCHICHTOVO
Terpentinovo milo
domači izdelek

... ampak izrečno pristno zahtevati!

× Nacionalna ura ob 19.30 za vse tri jugoslovanske oddajne postaje: Iz naše nacionalne poezije. Melodramska recitacija. Prenos iz Beograda.

× Za slovensko umetniško razstavo v Japonskem paviljonu, ki bo odprta še do konca tega meseca, vlada med našim občinstvom veliko zanimanje. Naj ne bo med nami nikogar, ki bi te prve redne pomladanske razstave ne obiskal. Ker je ta razstava zelo pestra, bodo imeli zainteresirani priliko, da si nabavijo originalne umetnine domačih umetnikov za svoje domove. — Razstava je odprta vsak dan od 9. dopoldne do 7. zvečer.

× Manj brezposelnih. 1. junija 1935 je bilo v Jugoslaviji 13.223 brezposelnih delavcev (10.606 moških in 2.617 žensk). 1. maja 1935 je bilo brezposelnih delavcev 16.778 (13.629 moških in 3.149 žensk). Število brezposelnih se je potemtakem zmanjšalo v maju za 3.555 moških in 532 žensk.

Neveste!
Predno kupite pohištvo in druge stanovanjske potrebščine, ogledajte si mojo bogato zalogo. — Vzemem v odplačilo tudi hranilne knjižice
E. ZELENKA, trgovina pohištva
MARIBOR, Ulica X. oktobra

× Velika tatvina perzijskih preprog. V stanovanje v pokopanej polkovnika Iza Blamuža v Zagrebu so te dni vlomili drzni zlikovci, ki so na škodo njegovega podnajemnika dr. Josipa Štefinovića pokradli perzijskih preprog in drugih dragocenosti v vrednosti nad 60.000 Din. Zagrebški policiji se je posrečilo, da je v prav kratkem času izsledila drzne vlomilce. Vlom sta izvršila brezposelna delavca Nedeljko Kekezović in Stjepan Cvrlja. Ukradene stvari sta zakopala v jelenovski gozdu, kjer pa sta imela pri svojem delu smolo. Zasačili so ju detektivi, nakaar sta oba vlomilca romala v zapor.

× Smrt zaradi električnega toka. V Splitu se je pripetila v petek jutraj teška nesreča, ki je zahtevala svojo žrtev. V pekarni Ambrozija Katičevića je bil zaposlen kot pekovski pomočnik 25letni Dimitrije Gugovič, ki je delal testo za kruh. Ko je hotel pogledati v peč, je zagrabil takoj nesrečno za električno luč, da ga je tok takoj vrgel na tla, ter ostal nezavesten. Na pomoč poklicani zdravnik se je na vse načine trudil obdržati Gugoviča pri življenju, toda vsi napori so bili zaman. Nesrečni mladenič je podlegel zaradi močnega električnega toka, kakor je potem ugotovila sodna komisija.

× Ciganka osleparila učiteljico za 8.000 Din. V Stanišiću pri Somboru se je pojavila ciganka, ki je prerokovala bodočnost lahkovernim ljudem. Tako je prišla tudi k učiteljici Meliorji Sager, o kateri je vedela, da je že odbila nešteto snubcev. Ciganka je učiteljico natvezla, da ji bo preskrbela ženina, kakor si ga ona želi, pričala jo je, da jo čaka velika dediščina bogatega sorodnika iz Amerike, razen tega pa se bo kmalu seznanila z možem, ki ga ljubi in s katerim se bo poročila. Lahkoverna učiteljica je ciganki verjela in ji na ta račun izplačala Din 5.000. Ker se po nekaj dnevih ni pojavilo ne bogastvo iz Amerike, niti njen ideal, se je ponovno lahkovernica obrnila na ciganko in jo vprašala za svet. Ciganka ji je nasvetovala, da je najprej treba odgnati zle duhove, ter naj v ta namen zakolje pišče, z njegovo krvjo pa naj poskropi hišo in prilepi na zid tri ti-sočake. Vse to se mora zgoditi točno ob

11. ponoči. Sagerjeva je naročila ciganke izpolnila. Ko se je potem drugo jutro prebudila, je najprvo opazila, da so izginili ti-sočaki, prepričana pa je bila, da je storila trpeči duši dobro delo. Ker se ciganka potem ni več vrnila, je pričela učiteljica sumiti v resničnost cigankinih navodil ter je zadevo prijavila oblastem, katerim se je potem na madžarski meji posrečilo prijeti predrzno sleparks. Izročili so jo sodišču. Kam vodi ljudska lahkovernost?

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA
Danes: Nedelja 16. junija. Kat.: Sv. Trojica; pravosl. Duhovi.

DEZURNE LEKARNE.
Dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; Hočevar, Celovška c. 62; Garts, Moste, Zaloška 18.

Jutri: Ponedeljek 17. junija. Kat.: Adolf; pravosl.: Duh. poned.

DEZURNE LEKARNE:
Dr. Kmet, Tyrševa c. 41; Trnkoczy, Mestni trg 4; Ustar, Selenburgova 7.

* Člane »Dobrote«, obmrtnega podpornega društva poštinih nameščencev v Ljubljani, opozarjamo, da se bo občni zbor, ki se je vršil 29. maja t. l., nadaljeval 4. julija t. l. v veliki dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23, in ne 21. junija. — Odbor.

* Angažirana sta za prihodnjo gledališko sezono v ljubljanski drami ga. Savka Severjeva in arh. Bojan Stupica. Oba sta prišla iz Maribora, kjer sta se kot oderska umetnika odlično uveljavila.

Lepota in toplina LUTZ
* Otroci poslušajte! Kdor sam nima skirce, kolesa, avtomobila, naj vseeno pride na Otroško pomladansko slavo 20. junija. Brezplačno mu bomo posodili vozila za veselo dirkanje. Prijavite se čimprej dnevno med 10. in 12. uro na Ateni Tivoli.

* Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma), Vas postreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Ako hočete kupiti in prihraniti denar, potem obiščite to trgovino.

* Ustanovitev društva Banovinskih uslužbencev in vpokojencev Dravske banovine v Ljubljani. Te dni so banovinski uslužbenci ustanovili svoje stanovsko društvo. V društvenem odboru so: Pirc Jože (predsednik), Tovornik Jakob, Granda Mihael, Pogačar Valentin, Gorkič Franc, ing. Porenta Josip, ing. Wenko Benedikt, Božič Franc, dr. Kukman Vladimir in Knific Ivan. Spričo velikega števila banovinskih uslužbencev, ki službujejo pri kr. banski upravi v Ljubljani ter pri zavodih in ustanovah, ki so v banovinski upravi, je bila ustanovitev stanovskega društva absolutno potrebna. Društvo ima namen, da štiti predvsem gospodarske in socialne interese svojih članov in njihovih družin. Društveni odbor si je postavil v okviru društvenih pravil med drugim tudi nalogo, da organizira v mesecu septembru poklonitveno potovanje na grob blag. Vi-teškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Potovanje ni omejeno le na društvene članе, marveč je zamišljeno skupno potovanje državnih in samoupravnih uslužbencev iz območja Dravske banovine.

Čitajte in razširjajte
»Glas naroda«!

Tovarniško nova

kolesa

kupite že od **Din 825'—** naprej, pa vse do
najboljše kvalitete **edino le** pri

A. GOREC d. z o. z., palača Ljubljanske kreditne banke

Oglejte si naša kolesa!

Na Črnem morju

Pri Bejukdere odvežejo mornarji zadnji čoln, ki se je vračal prazen iz Carigrada, kamor je peljal zjutraj njegov gospodar prodajat razne vrtno in poljske pridelke. V Bosporu je morskí tok iz Črnega v Marmorno morje tako močan, da ga skoraj nobena jadrnica tudi pri ugodnem vetru ne more zmagati. Doli v mestu gre igraje, nazaj se pa ljudje poslužujejo parnikov, ki gredo slučajno proti Črnemu morju.

Bregova sta zdaj še bolj divja in pusta, naenkrat se pa odmakneta drug od drugega. »Lazarjev« se podviza in kmalu zagledamo pred seboj svetilnika; Anadolifener na azijski in Rumeli-fener na evropski strani, za njima se pa širi v neskončnost gladina Črnega morja.

Bospor je za nami in ravno tu, na njegovem koncu je oni kraj, kjer je v pohodu proti Skitom perzijski kralj Darij prepeljal leta petstopenjstega pred Kristusom svojega ogromno vojsko. In ker mu je morje nagajalo, ga je dal z verigami bičati. Tukaj se je bila tudi velika morska bitka med Genovčani in Benečani za nadvlado na Črnem morju (l. 1352.).

»Lazarjev« pusti azijsko obalo za seboj in se obrne okrog Rumeli-fenerja naravnost na severozahod. Prvi njegov cilj je bolgarsko pristanišče Burgas.

Stojim na krovu in gledam na vodno prostranstvo. To je torej slovito, strašno rusko Črno morje, Pontus Euxinus srednjega veka, Evksejnos starih Grkov.

Zakaj neki se imenuje Črno morje? Saj je tako lepo svetlomodro in čisto in jasnejše kakor katerikoli drugo. In mirno je tudi. Ni čuda, da so Zaporožci s svojimi malimi čolni lahko po njem križarili, kolikor se jim je ljubilo in delali nalete na turška in bizantinska primorska mesta in da so se večkrat nenadoma pojavili celo pred vrati samega Carigrada.

»Ni tako, bratec, kakor misliš ti,« me zavrne učeni krmar. »Zdaj je res mirno in čisto, ko bože oko, saj je poletje. In vendar, ne hvali dneva pred večerom, ker naenkrat zapiše burja ali vzhodnik in čez dobro uro boš plesal s parnikom vred kakor jajčna lupina in valovi se bodo nad teboj zgrinjali, da joj.«

Voda Črnega morja je v resnici svetlejša barve, to pa zato, ker ima izmed vseh morij najmanj soli v sebi, in to niti dva odstotka. Saj pa tudi nič čudnega ni, če pomisliš, da se steka vanj cela vrsta veletokov, kakor so Dunav, Dnjester, Bug, Dnjeper, Don, Kuban, Rion in Kizil-Irmak. Toki teh rek se v morju zedinijo in močnejši naravnajo vso vodo v smeri na Bospor in skozi ožino v Marmorsko ter dalje skozi Dardanele v Sredozemsko morje.

Nekdaj je bilo Črno morje globlje in večje ter je segalo daleč v južno rusko ravnino, potem si je pa voda napravila pot čez Bosporske pečine ter se s svojo močjo vedno bolj in bolj zajedala v skalovje, dokler si ni naredila sedanje bosporodardanelske struge.

Morje seveda ni povsod enako globoko. Najplitvejšje je na severozahodni strani (70 do 110 m), proti jugovzhodu je pa vedno globlje in nekako na sredi med polotokom Krimom in maloazijskim bregom doseže nad 2600 metrov. Pri preiskovanju morske globline so dognali, da je v globlini nad stopenjdeset metrov v vodi mnogo žveplene-ga vodika, ki zamori v globini štiristo metrov vsako živo bitje.

Carska Rusija je smatrala Črno morje vedno za izključno svojo last in Turčija se je že leta 1833. s tajno pogodbo zavezala, da preneha na vsako rusko zahtevo prehod

tujih vojnih ladij skozi ožino v Črno morje. Leta 1841. so dosegle tuje velesile, da je bil tudi ruskim vojnim ladjam prehod prepovedan. Zahtevale so tudi, da smeta imeti Rusija in Turčija na Črnem morju le po deset vojnih ladij, toda na to zahtevo se Rusija ni ozirala dolgo.

Sonce je zašlo in na morje pada mrak. Bregovi se odmikajo od nas in svetilnik Eski Ferner Burnu se sveti v megleni dalji kakor mala mežikajoča zvezda. Obzorje je potemnelo in počrnelo. Nekaka čudna, ne-navadna toplota veje nate in te dela zaspnega. Zahvalim se krmarju, zapustim krov in se zlekнем v svojem zavetišču počivati. Enakomerni lahki tresljaji ladje in rahel šum strojev me usnavajo.

Drugo jutro me zbudi ropotanje žerjavov in škripanje škripcjev. V Burgasu smo, v prvem pristanišču bratske, slovanske Bolgarije. Srce mi zaigra od veselja. Skočim na mostiček in vprašam pomočnika kapitana, če bomo dolgo stali. Rad bi si malo mesto ogledal. Pove mi, da smo se že tako predolgo mudili in da takoj odrinemo. In res: sirena zatuli dvakrat.

Raztovorjenje in natovorjenje je končano. Parnik se trese, vrvi popuste in vijaki se zavrtje, hitreje in hitreje. Stojim naslonjen na ograjo in mimo mene gredo neslišno, pristaniška poslopja, in ladje, a zadaj za njimi hiše in vrtovi in cerkve in zvoniki Burgasa. In ljudje gredo in mahajo z rokami v pozdrav in v slovo.

»Zdravajte, Bolgari!«

In spet smo na odprtem morju in bregovi Bolgarije kopne za sivo meglo. Solnce sveti blede, zaspalo. Vse nebo je prepreženo in s severovzhoda piše precej močan veter, katerega sunki zapuščajo po morju rahlo peno. Vendar »Lazarjev« se za veter ne zmeni in jo reže po začrtani poti.

Popoldne se ustavimo v drugi in največji bolgarski luki, v lepi, ponosni Varni, ki je tekom par desetletij zrasla iz zakotnega umazanega turškega mesteca v veliko moderno, evropski urejeno pristaniško mesto. V njeni bližini imajo bolgarski kralji svoje letovišče.

Varna ima zdaj kakih šestdeset tisoč prebivalcev, večji del Bolgarov, pa tudi mnogo Grkov, Turkov, Armencev, španskih židov, Tatarov in ciganov živi v njej, ki dajejo mestu svojevrsten orientalski pečat.

Nekdaj je stala tu stara grška naselbina — Odessos. Na tem mestu so bili leta 1444. Ogri od Turkov tepeni. Od tedaj naprej pa do leta 1878. je bila Varna pod turško oblastjo. Leta 1610. so jo z morja nenadoma napadli kozaki iz Zaporožja na Dnjepru, osvobodili nad tri tisoč sužnjev-kristjanov in na svojih gibnih čolnih ravno tako nenadoma izginili tja, odkoder so prišli. Maja meseca 1854. leta so jo med Krimsko vojno zasedli Francozi in Angleži ter od tu izvršili napad na ruski Krim.

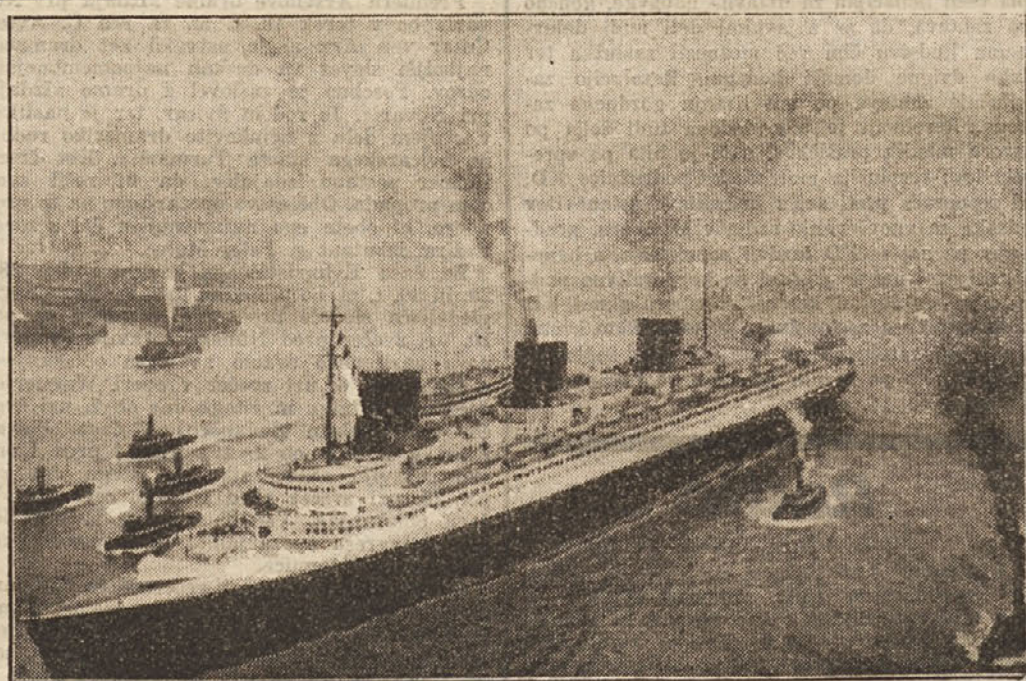
V Varni sede na parnik precej novih potnikov, večinoma mladih ljudi, dijakov in dijakinj, ki se peljejo na odeske srednje in visoke šole. Dve Bolgarki si izbereta ležišče ravno nad menoj. Tako mladi in veseli sta in nepretrgoma žlobudrate in se šalite, da se še meni dopadeta.

Toda veselje ne traja dolgo. Komaj zapustimo luko, se začne parnik neprijetno gugati. Vzhodnik buta valove z vso silo ladij v bok in neprijetno žvižga v napetih ponjavah. Deklici utihneta za nekaj časa, potem pa zaslišim nad seboj tarnanje in stokanje: gimnazistk se je polastila morska bolezen. Vstanem, poiščem v torbi dve limoni, jih ponudim Bolgarkam, da srkata sok in jina svetujem, naj kolikor mogoče mirno ležita, pa jima bo odleglo.

Proti jutru nevihta poneha. Morje se umiri in solnce se vzpne iz njega in plava po jasnem, modrem nebu, kakor bi se ničesar ne zgodilo. Okoli poldne se peljemo mimo ustev Dunava. Tam v strani štrli iz vode mali Kačji otok, edini na vsem širokem Črnem morju.

Zdaj plavamo že ob ruski obali. Tamkaj na levi strani se vzdigujejo iz morja ob izlivu Dnjestra sive stene Akermana. In glej, tam spredaj opazi bistro oko že prvi odeski svetilnik na pečinah Boljšago fontana.

Se malo časa, še okoli enega rtiča in pred našimi očmi se razgrne v vsej večerni lepoti, v milijonih luči žareča kraljica Črnega morja, naša ruska Južna Palmira — krasotica Odesa.

Prvi posnetek »Normandije« v New-Yorku

= Sport =

Današnji športni program,
Olimpijski dan.

Dopoldne ob 10. uri: Hazena-tekma Ili-rija: Jadran na igrišču Jadrana v Trnovem.

ob 9. uri: Ekshibicija naših najboljših te-niških igralcev, na teniškem igrišču Ili-rije.

Popoldne: ob 16. uri: Kolesarske in mo-tociklistične dirke, na dirkališču Hermes v Šiški;

ob 18. uri: Nogometna tekma dveh naj-boljših moštev Ljubljane.

Š a h

Mirko Kragelj:

V turnirju »Železn. šah. kluba« je bilo 12. t. m. odigrano že 12. kolo za klubsko prvenstvo. Po nekaterih senzacijah v 10. kolu, v katerem so dotedanji favoriti Sila, Sedej in Bezrukov podlegli Lukeu, Sturzu, oziroma Jerebu, je 13. kolo doseglo kulmi-nacijo presenečenj v prvi izgubljeni točki Kraglja proti Ostermanu. Neglede na to Kragelj še vedno vodi ter je stanje po 12. kolu sledeče: Kragelj 10½, Osana 10, Osterman 9 (1), Bezrukov 8½, Sila 7, Ka-lišnik 6½ (1), Sedej 6½, Lukec 6(1), Sturz in Langus 5½, Danev 4½, Andoljšek 4 (1), Magajna 4, Jereb 3, Lazar 2½ ter Maver 0 točk.

Odigrati se imajo še zadnja 3 kola, ki pa predvidoma ne bodo prinesla bistvenih sprememb v trenutno vrstno stanje. Vseka-kor se na končni izid ob sklepu turnirja še povrnemo.

Francoška igra.

Spielmann — L'hermet (1928.)

1. e4, e6; 2. d4, d5; 3. Sd 2, (običajnejše) Sc 3), d4:: 4. S×e4; Sd7; 5. Sf3, Sgf 6; 6. S×f6+, S×f6; 7. Ld3, h6? (To ni razvoj, pač pa občutna slabitev, kar beli demon-strira na zelo nazoren način. Takli potez naj se šahisti sploh vedno varujejo, vsaj dokler niso izsiljene, ker so prostovoljna oslabiljenja še škodljivejša. Pravilno je bilo: Le7; 8. 0—0, 0—0; 9. Lg5, b6; 10. De2, Lb7 z izvedbo c5 itd.), 8. De2, Ld6; 9. Ld2 (beli pravzaprav obvlada vsa štiri osrednja po-lja!), 0—0; 10. 00—0 (predznak za bodočo nevihto), Ld7; 11. Se5 (predstraža je že tu), e5; 12. de5, L×e5 (s tem upa, da se bo malo otresel neljubega pritiska) 13. D×e5, Le6; 14. Lf4, De 7; 15. Dd4, Tfd8; 16. Ld6 (črni se je torej prevaral), De8; 17. Thg1 (beli je že tako močan, da pričinja z direktnim na-padom), b6; 18. Dh4, bc5 (v središču si je črni malo opomogel, stalo je pa to mnogo časa in rokadno krilo je silno ogroženo), 19. Le5, De7, (na Sd7 bi sledil mičen konec: 20. Lc3, e5; 21. g4, e4; 22. g5, De7; 23. Dh5, Se5; 24. gh6, Sg6; 25. hg7, Dh4; 26. Dh8+! in mat), 20. g4, e4; 21. g5, Sd7; 22. Dh6!+, gh6; 23. gh6+, Kf8; 24. Tg8+, K×g8; 25. h7+, Kf8; 26. h8D mat. V pravem Morphi-jevem stilu!

Studia št. 2. R. Reti.

Beli: Ka8, Pc7, d5, g4 (4).

Črni: Kf6, La6, Ph6 (3).

Beli na potezi remizira, kar se zdi neko-liko presenetljivo. Rešitev ni dolga in pre-težka.

Rešitev studije št. 1. (Beli: Kg7, Tg8, Sa4. — Črni: Kb1, Lf5, Pf2). 1. Sc3+, Kc2!; 2. Sd1!+, K×d1 (na f1D? Se3+); 3. Kh8!, f1D ali T (—, Tg2); 4. Tg1, D×g1 in beli je pat!

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Ceprav je varčeval z denarjem kakor z žefranom, mu je vendar strašno hitro kopnel. Briog od dimnika, zjutraj kava pri hišnici, kruh in tlačenka, vse to je veljalo denar. Sklenil je, da bo ves teden posvetil poskusom in urejanju svojih razmer. Toda to je bilo mogoče le, ako žrtvuje poslednje ozire na stanovski ponos. Odločil se je zato, ker je bila to edina možnost da bi mogel nadaljevati maščevanje. Hišnici se je smilil in posredovala mu je službo. Trafikantka v tisti ulici je potrebovala nekoga, ki bi ji zjutraj hodil po časnike ter jo nadomestil v trafiki, kadar bi kuhala obed. Branjevka bi ga rada jemala s seboj zgodaj zjutraj na trg ter mu zaupala nadzorstvo pri mungl. In tretjič — neki predviden državljani, ki ni verjel, da je z Nem-ci za večno konec, mu je hotel zaupati svojega sina, da bi ga učil nemščino. Tako bi bil na splošno preskrbljen. Major je sprejel te dobrosrčne ponudbe, a delo je opravljal z besnostjo na račun tega pobalina. Ko je minul teden miru, ki mu ga je dovolil, se je nanj brezmejno jezil. Toda navzlic temu si ni znal iz-misliti nič novega in moral se je zadovoljiti s pono-vitvijo svojega prvega trika. Prihitej je predenj in je mislil, kako mu bo čimprej izginil. Toda Astenburg je skočil za njim in ga prijel za ramo.

»Kaj hočete?« je vprašal Letz z brezbrzišnim gla-som ter se delal, kakor da ga ne pozna.

»Vi ste vendar major Letz,« je zajeceljal Astenburg. »Moram z vami govoriti.«

Letz je brez besede snel roko s svoje rame in od-šel od njega. Takrat je bila njegova sreča brezmejna. Doslej je slišal njegov glas; kvečjemu po tem, kako se je tresel, in po ritmu njegovih korakov je mogel me-

50

riti višino opustošenja, ki ga jenapravil v njem. Zdaj mu je videl v obraz. Kar je opazil, je prekosilo njegovo pričakovanje. Ta človek je bil skoraj kakor mladi vojak, ko so jih prvič pripeljali v strelni jarek.

Naslednja točka njegovega postopka je bila ta, da je hotel Astenburgu pokazati, da ga bo zdaj strašil tudi v bližini njegovega stanovanja. Izvohal ga je zgodaj zjutraj. Astenburg je za zagledal, brž ko je za-pri za seboj hišna vrata. Osupnil je, strašno preble-del, a takoj se je odločil ter šel naravnost k njemu. »Gospod major,« ga je nagovoril Bernard, »saj vendar nima smisla, da se delate, kakor da me ne poznate. Vi ste vendar major Letz in jaz sem Astenburg.«

»Narobe, jaz sem Astenburg in vi ste major Letz,« je odsekal major, se zasukal kakor na vretencu in hotel oditi. Toda Astenburg ga je prijel za ramo. »Ne razumem, zakaj tako ravnate,« je rekel proseče. »S tem, da se mi zmerom postavljate na pot, vendar ne-kaj nameravate.«

»Ne vem, o čem govorite, mladenič,« je trdovratno odgovoril Letz. »Ne poznam vas in ni mi prav, da me na ulici nadlegujete. Idite svojo pot in pustite me, da grem tudi svojo.«

Tako odločno odbit, se je Astenburg opotekel in major Letz je to izbral, skočil na tramvaj ter mu ušel. In med tem, ko se je sladkal na svojem ma-ščevanju, mu je prišlo na misel, da bi ga za danes na kak način stopnjeval do viška. Najprej je mislil, da bi se še enkrat pokazal Astenburgu. To ne bi bilo tež-ko; s tramvajem ga je toliko prehitel, da bi igraje prišel nekoliko minut prej pred njegovo pisarno. Toda po tem, kar se je danes zgodilo, bi bilo to premalo. Tu mu je prišlo pravo na misel. Izstopil je iz tramvaja, hodil nekoliko po Pragi in ob devetih, ko je moral biti pobalin že na mestu, je šel za njim v pisarno doktorja Wolffa; tvegaj je, da se sreča tam s tistim zagrizenim Slovkom. — Morda ga ne bo tam, si je mislil. Toda šel bi bil tja, tudi če bi vedel, da se sreča z njim.

Naročajte
„Glas naroda“!

Anton Skrbec:

Pred dvajsetimi leti...

Tako smo ostali nekega lepega dne kar čez noč sami v ogroženem mestu. Tedaj so se že oglasile prve granate. Zagrmelo je tam nekje v Brdih, zažvižgalo nad strehami in treščilo med zidove, da se je streslo do temeljev vse, kar je bilo v neposredni bližini. Ko se je razkadilo, je bila hiša ali bajta razdejana, porušena, na cesti pred razvalinami pa je zazijal lijak, meter globok, dva širok. Prvi granati je sledila druga in nato tretja, četrta, kdo bi jih štel. Ko pa je postal italijanski topovski ogenj vedno jačji in so se začeli rušiti celi mestni okraj, ko so puške, strojnice, topovi, možnarji in minonosci bruhali smrt in pogubo na nesrečno mesto in so izstrelki padali, kot da bi stresal iz velikanskih vreč orehe po strehah, trgih, ulicah in cestah, tedaj je vse ljudstvo, do skrajnosti preplašeno in zbegano, obupalo in začelo bežati iz svojega pozemskega pekla. Tisoči so se zbirali na železniških postajah in vlačili s seboj svojo bomo opremo, ki so jo zbrali po hišah in kletih, kakor je komu prišla pod roko. Posebno hud je bil naval na goriškem južnem kolodvoru 15. junija 1915. Skoraj nepregledne kolone vozov so se, kakor kilometersko dolgi vojaški treni za armadnimi zbori, pomikale proti kolodvorskim skladiščem in izginile v njih obsežnih prostorih. Pa tudi to ni šlo brez manjših nezgod in nesreč. Tudi moj voz, založen z našimi najnujnejšimi stvarmi, sem uvrstil v te kolone. Ko se mi je posrečilo, da sem dospel okrog 14. ure končno le na postajo, mi je sporočil službujoči uradnik, da je vsak nadaljnji promet ukinjen. Tedaj smo prepadeni obstali. Kaj sedaj? Dolgo se nismo mogli znajti spritoče te nesrečne vesti, ki se je glasila kakor smrtna obsodba. Otopeli smo stali ob železniških vozovih. Šele ko so se pričele granate oglašati še huje in je začelo vse naokrog divje bobneti, smo se sunkoma spet zganili, se naglo vrnili v mesto, poskrili v rove in kleti ter se vdali neznani, le smrt obetajoči usodi.

2

Kmalu so Italijani, bržkone zaradi prerazgretih topov in zaradi novih polkov, ki so prihajali oblegovalcem Gorice na pomoč, prenehali razbijati po mestu. Ljudstvo se je za hip spet umirilo. Dva, tri dni je trajala tišina. Ljudje, ki niso bili še nič kaj izkušeni in niso poznali vojne in njenih iznenadenj, so že pričeli uhajati iz svojih zatohlih podzemskih zavetišč. Noč od 19. na 20. junija pa je hkratu streznila vse nepredvidneže. Italijani so nenadoma presenetili mesto z novim še hujšim ognjem in spet smo bili ko v peklu. Ljudje so znova pričeli bežati in ponovili so se prizori prvega bega pred petimi dnevi, a le še bolj pogosti in vse žalostnejši. Na vse strani so se razpršili begunci kakor jata ptic, ki udari vanjo zver.

Takrat je mnogim uspelo. S poslednjimi vlaki so se odpeljali neznani usodi, novi bedi naproti. Čakala so jih prva taborišča tam daleč na severu ob Solbi in Muri. Drugi so se morali znova vrniti v kleti.

Mesto je tedaj skoraj docela izumrlo in zazdelo se je ko začarana, neznansko velika, a od davnih vekov porušena in podrti graščina. Tri kratke tedne prej pa še tako živahno, v svojem vrvenju in življenju očarljivo, slikovito mesto, ponos solčne Goriške in cilj tisočerihi tujcev. Ljudje, kar jih je še ostalo v mestu, bodisi da so bili brez sredstev, vsi obupani, in da niso niti mogli bežati, bodisi optimisti, ki so še vedno upali na končno rešitev, so se zavarovali proti pogubonosnim izstrelkom v najgloblje rove, kjer so se založili z vodo in hrano, obenem pa oborožili s krampi in cepini, da bi si lahko izkopali zasilne izhode, če bi granate porušile hiše in zidove nad njihovimi pribežališči in jih zasule. Bili so to strašni dnevi tuge, strahu, trepetu in bede, posebno še zaradi negotovosti, kako se bo zaključila ta strahotna drama.

Posebno hud ogenj so sprožili Lahi na mesto 23. in 24. junija. Bil je pravi sodni dan. Kdor je to opazoval iz varnega zavetja, bi mislil, da mora biti med kamnitimi razvalinami nekdanje Gorice vse, kar je živega, pobito, zasuto in zadušeno. Pri »Ljudskem vrtu« sta bila takrat ubita dva neznana moška. Tik poleg njiju je treščila 149 mm granata in ju raztrgala. Kdo sta bila nesrečneža, ni nikoli nihče izvedel.

Pet dni kasneje, dne 29. in 30. junija, so otvorili oblegovalci posebno ljut ogenj na »Trgovski dom«. Pretresli so lepo palačo, ki je bila zlasti nam Slovencem že vsa leta tako zelo pri srcu, in vso njeno okolico. Tako si ta dva dni nihče ni upal zapustiti varnega zatočišča v bližnjih kletih. Divje topovsko grmenje je nekoliko prenehalo šele, ko so se začeli na Kalvariji razvijati hudi nočni boji na nož. Toda že v jutru, dne 5. julija so Lahi naperili svoja topovska žrela spet proti mestu. Vse ozračje je zdržema brnelo in zemlja se je tresla od eksplozij, ki so se vrstile kakor streli iz strojnice brez prestanka in oddiha.

Dne 12. julija se je zgodilo prvič nekaj, kar se je dogajalo ne samo v Gorici, marveč na vseh svetovnih bojiščih, v odprtih in obleganih mestih, in se je pozneje tudi na Soči še nešteto krat ponovilo. Tega dne so namreč otvorili Italijani posebno hud topovski ogenj na ulico Sv. Klare in to že ob zgodnji tretji uri, ko je tam razen nočnih straž še vse počivalo. V ulico so skrili Avstrijci skoro ves svoj tren. Bilo je tam na stotine težko obloženih trenskih vozov in konjev. Vojaško poveljstvo je bilo prepričano, da so na varnem. Kako so Italijani izvohteli tren, se ni nikoli ugotovilo. Razširila pa se je govorica, da so se v Gorici takrat prvič pojavili vojaški vohuni. Vohunov niso izsledili, oblast pa je zato zahtevala na stotine žrtev. Po vojnem zakonu je takrat prvič padlo nekaj ljudi. Nihče ni zvedel o tem nič podrobneje, ljudje pa so vendar marsikaj šepetali. Policijski aparat, edina civilna oblast, ki jo je Avstrija še pustila v Gorici in ki mu je načeloval ravnatelj Casapiccola, je nastopil z vso strogostjo in brezobzirnostjo. Casapiccoli je zadostoval sleherni še tako ničeva ovadba, pa tudi najmanjša sumnja. Kdor je bil tako nesrečen, da mu je prišel v roke, je moral med štiri stene na Grad in pozneje v Ljubljano med »p. v.« internirance. Marsikateri Goričan je takrat zašel med nesrečne »goste« c. kr. policije, ki jih je na ljubljanskem gradu sprejela še pod vse preveč »varno streho«. Takrat smo dobili tudi legitimacije, s katerimi smo se morali kazati uniformiranim stražnikom in vojaškim patrolam ali civilnim, vojaškim in političnim detektivom.

Glas naših izza meje

Izgubljeni sin, avstrijska vlada in koroški Slovenci

Na kak način je le mogoče spraviti v zvezo te tri pojme, se utegne marsikdo vprašati; tako neverjetno zveni ta naslov. In vendar se je posrečilo najti to zvezo — gospodini na Dunaju... V gorski vasi Radise pri Celovcu, kamor z vso silo buta germanski val, se tamošnji zavodni Slovenci, ki jih je navzlic bližini glavnega mesta in kljub sistematičnemu ponemčevanju še nekako polovica, zbirajo pod okriljem svojega »Kat. slovenskega prosvetnega društva«, kjer gojijo slovensko knjigo, prirejajo slovenske igre, pojejo slovenske pesmi in kjer v zadnjem času starejši člani učijo decu slovensko čitati in pisati (javna šola je namreč nemška po duhu in jeziku).

To društvo je nameravalo dne 9. septembra 1934 uprizoriti na prostoru pred župno cerkvijo igro »Izgubljeni sin«. To obvezano svetopisemsko povest je pred kakimi sto leti dramatisiral ljudski pesnik — koroški Slovenec Drabosnjak. Dasi je igra izključno verskega značaja, z vzgojno tendenco in za katoliško državo, kakor je Avstrija, kot nalašč, se je zgodilo čudo: varnostni ravnatelj za Koroško, ki nadzira vse javne prireditve, je uprizoritev zabranil. Društvo se je pritožilo na zvezno vlado, ki pa je z odlokom urada zveznega kancelarja z dne 18. aprila 1935, oprav. šte. 321.868 GD 2/35 prepoved potrdila s sledečo vsebino: »Utemeljitev: »Odločen za prepoved je prevdarek, da se, kot uči izkušnja, pri takih prireditvah uradno »katoliško-slovensko«, v resnici pa jugoslovansko orietiranih društev, zlorablja svetopisemsko priliko, kot v predmetnem primeru »Izgubljeni sin«, za manifestacijo za odepitvev slovenskega dela južne Koroške od Avstrije in njega pripojitev k Jugoslaviji.«

»Na podlagi ponovnih ugotovitev v tej smeri je pač upravičeno naziranje, da gre tudi v tem primeru za alegorično prikazovanje vrnitve izgubljenega sina — Koroške v rodni dom — Jugoslavijo.«

Tako torej vladna odločba, njena utemeljitev je prav tako bedasta kakor zlobna. Prosvetnemu društvu na Radisah podtika nič manj kot iredentizem, ki da ga skriva pod krinko »katoliško-slovenskega« društva. Dokazov zato seveda nima, ker se to, česar ni, dokazati ne da, in je tisto o »ponovnih ugotovitvah samo stihni okrasek te silajne odločbe. Koroški Slovenci so gotovo najljubljenejši avstrijski državljani, ki se ne lovijo za nikakimi fantomi, ampak vseskozi stvarno pre-

sojajo svoj položaj. V najbolj kritičnih trenutkih preteklega leta so se brez pridržka postavili na avstrijsko stališče in s tem dovolj jasno dokumentirali svojo državljanost. A navzlic temu dejstvu in vsem pohvalam, ki so jih prejeli na najvišjem mestu, jim celovški in dunajski šovinisti, ki očitno še vedno odločujejo, tega ne priznavajo, ampak vidijo slejkoprej samo njihovo »napakot«, ki je v tem, da hočejo poleg zvestobe državi ohraniti tudi zvestobo oni zajednici, kateri pripadajo po krvi, jeziku in kulturi — svojemu narodu. Prav gotovo nihče izmed njih, ki so hoteli uprizoriti »izgubljenega sina«, niti v sanjah ni mislil na to, da naj bi izgubljeni sin prikazoval slovensko Koroško, očetova hiša pa Jugoslavijo. Šele avstrijska vlada jih je morala na to možnost razlage opozoriti. Zato naj se ne čudi, če bo odslej še kdo drugi videl v imenovanu igri samo alegorijo!...

Opisani dogodek je sam na sebi gotovo le lokalnega pomena, vendar tvori važen člen v verigi silnih udarcev avstrijskih oblastev naši manjšini. In ta veriga je vedno daljša. Zato je prav, da se jugoslovanska javnost seznani z razmerami, v katerih živi jugoslovanska manjšina na Koroškem in to v času, ko kancelar isti manjšini slovensko obljublja, da bo storil vse, da ji zagotovi neoviran kulturni razvoj. Poznavalec pa bo lahko tudi iz opisane primera znova ugotovil razliko med postopanjem z Nemei pri nas in Slovenci v Avstriji.

Kam pojde letovat fašistična mladina?

Pokrajinska udruženje Opera Ballila poskrbi vsako leto, da zbere o počitniški šolski mladini z vse dežele, jo pošlje na morje ali v planine, da se tam okrepi in s to priložnostjo še bolj utrdi v fašističnem duhu. Letos jo je usmerila v naš planinski raj, v Bovec in njegove planine, kjer bo letovala in taborila cele tri tedne, od 1. do 20. julija.

Drobne vesti iz Primorja

V postojnski jami je bilo za binkoštno praznike 28.000 izletnikov, največ seveda iz Julijske Krajine, dosti pa tudi iz notranjosti Italije ter Avstrije. Iz Jugoslavije je prišlo ta dan pogledat jamo 3000 oseb.

Gibanje prebivalstva na Goriškem. V mesecu maju je bilo v Gorici rojenih 96, v podeželju pa 281, v celi pokrajini 377; umrlo pa je v Gorici 63, v podeželju 154, skupaj 217. V tem mesecu izkazuje pokrajina presežek

na rojstvih, in sicer v glavnem mestu 33, na deželi 127, skupaj 160 oseb. Presežek je na deželi sorazmerno mnogo večji.

Madjarski višji častniki na Goriškem. V nedeljo je obiskalo Gorico 16 generalov in drugih višjih častnikov nekdanjega ogrskega 24. honvedskega polka, ki se je v svetovni vojni bojeval pri Doberdobi in drugih odsekih fronte. V spremstvu italijanskih višjih častnikov so si ogledali nekdanja bojišča in vojna pokopališča. V Gorici so bili pozdravljeni in sprejeti od civilnih in vojaških oblast. Goriški župan odvetnik Pascoli pri tej priliki ni pozabil nazdraviti samo »plemenitemu madjarskemu narodu«, temveč je zaklical tudi trikratni »eljena« »bodoči večji Ogrskia«. Da ima ta obisk tudi svoj političen pomen, se vidi iz tega, da je častniška skupina šla tudi v Rim in bila sprejeta pri Mussoliniju.

Nadzorstvo nad mlatvijo. Že meseca maja se je v Italiji izvršil popis žitnih zalog. Zdaj je predpisana evidenca vseh mlatilnic, ročnih in motornih, katerih lastniki morajo imeti od poljedelskih oblasti posebno dovoljenje za mlatenje, sicer jih ne smejo uporabljati. V evidenci bodo tudi množine žita, ki se omlati. Za lastnike mlatilnic in za izposojevalce, ki ne bi dali pravih prijav, so predvidene denarne kazni do 2000 lir. Prijave gredo na centralni statistični urad v Rimu, kmetje so pa v strahu, da ne bi te prijave na ta ali oni način dobile v roke tudi italijanske davčne oblasti.

Mezde kmečkih delavcev. Z organizacijo sindikata kmečkih delavcev je prišla v deželo tudi nova mezdna tarifa. Za primer, naj navedemo, da imajo strojni mlatiči mezde 1-60 L na uro, pomočniki in težaki pa 1-40 L, mlajši delavci do 18. leta 0-95 L, ženske pa 0-75 L na uro. Za žetev, ki se ji pripisuje posebna važnost, so mezde za 20% zvišane in znaša tu moška mezda 1-80 L na uro. Kakor smo že imeli priliko poudarjati, je s tem osebnostna vez med kmetom in njegovimi delavci, ki jih čisto niti ne bo poznal, pretrgana. Padli bodo priboljški in delavski hrani, padel je sistem celodnevne kmečko-delavskega služka, padel razloček med dobrim in slabim delom, padlo staro zaupanje... Kako se bo ta sistem obnesel, je zelo zanimivo vprašanje.

S kolesa je padel blizu Ajdovščine 35letni Bernard Kobal in si pri tem tako potolkel glavo, da so ga prepeljali v goriško bolnico. Po stopnicah je padel Alojzij Arčon iz Renč doma v svoji hiši in si zlomil desno nogo. Tudi nega so prepeljali v goriško bolnico.

Elektromotorji novi in rabljeni za vse caplosti vedno v veliki izbiri na prodaj. Lastna delavnica za prevlanje in popravilne dinamov, avtomatov, elektromotorjev ter vseh elektroaparatur. Izvrsnim vse električne instalacije za razsvetljavo in pogon * ELEKTROPRIZNATE FRANJO PERCINLIČ-Ljubljana GOSPOSVEŠKA CESTA 18

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

Zemljišče

ca. 15.000 m², ležeče v Sp. šiški, v bližini elektrika in vodovod — ugodno naprodaj. V poštev pridejo hranilne knjižice dobro stoječih zavodov. Informacije daje G. Mišček, Ljubljana VII., Medvedova 38. Telefon 35-75.

Zastonj

iščete ugodnejših cen, kakor Vam jih nudi

Ludv. Baraga, Ljubljana
(Neboščičnik)

Glavno zastopstvo UNDERWOOD in velika zaloga raznovrstnih pisalnih strojev svetovnih znamk

Kvalitetna polnilna peresa

Vse pisarniške potrebščine. Razmnoževalni in računski stroji.

Sivalni stroji

po izredno znižanih cenah. Vse šivalne potrebščine. Krasni šivalni eluii, itd. itd.

Za poletje

1935

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

PLATNO

V KRASNI IZBERI!

A. & E. SKABERNÉ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

KMEČKI MAGAZIN

Ljubljana, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma)
Vas postreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Ako hočete dobro kupiti in prihraniti denar, obiščite to trgovino

Specialna zagrebška

Tamislav pivo 18%

se pije le na senčnatem vrtu
restavracije „Hotela Strukelj“

INSERIRAJTE V
„GLASU
NARODA“!

KLISARJE

IZDELUJE SE VRSI SOLIDNO

KLISARNA ST. DEU

LJUBLJANA-DALMATINOVA UL. 13

Nižujemc

20-30%

od 16 do 30 junija vsem v prodaji
ZAOSTALIM PAROM

Rata

**20%-30%
ceneje!**

**Iskoristite priliko
DOKLER
TRAJA ZALOGA**

Rata

MESTNA ELEKTRARNA LJUBLJANSKA prodaja

elektromotorje in ventilatorje

za istosmerni tok 300 in 150 voltov po zelo nizkih cenah. V Ljubljani nudi iste motorje na posojilo za zmerno mesečno odškodnino. Za vroči poletni čas izposoja ventilatorje za minimalno najemnino. Pojasnila dobite pri ravnateljstvu, Krekov trg 10/II

Razpis

Občina Šmarje, srez Ljubljana, razpisuje pragmatično mesto občinskega tajnika-pripravnika. Šolska izobrazba: štirje razredi srednje ali njej enake šole z završnim izpitom. Odsluženi vojaški rok, dobra kvalifikacija in nekaj prakse v pisarniški službi so prednosti za sprejem.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene s prilogami po čl. 7. in 8. uredbe o obč. uslužbencih, je vložiti tekom enega meseca po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini.

Uprava občine Šmarje, 4. junija 1935.

Posredujem denar

na hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov

RUDOLF ZORE, LJUBLJANA
Gledališka 12, Telef. 38-10

Za pismen odgovor prilo-
žite 3 Din v znamkah

Ureditve dolgov

potom sodnih
in izvensodnih
poravn.

Nasveti v konkurznih
zadevah in vseh dru-
gih trgovsko-obrtnih
poslih. — Strokovne
knjigovodske revizije,
sestava in aprobacija
bilanc.

Preskrba kreditov,
nasveti glede hranil-
nih vlog in plasiranje
istih. — Vsi posli
kmečke zaštite.

Edina koncesijonirana
komercialna pisarna:
LOJZE ZAJC,
Ljubljana, Gledališka
ulica 7. Telefon 38-18

**Naročajte,
inserirajte,
čitajte,
širite,
propagirajte
in sodelujte v
neodvisnem
dnevniku
„Glas
naroda“!**

**Samo tisk, ki
je lastnina
vsega
naroda,
v resnici
izraža voljo
in hotenje
ljudstva!**

**Naročite
poskusne
številke še
danes!**

**„Glas
naroda“
Ljubljana
Gajeva 1**

Našim prijateljem in prijateljicam!

Požurite se z razlago slike, ki ste jo videli v I. številki »Glasa slovenskih otrok«. Čas hiti, dnevi so tako prijetno topli in rok za pošiljanje besedila k sliki gre h kraju. Kopalna obleka že čaka tistega, ki se bo najbolje odrezal. Prav iz dna srca mu jo bo privoščila

TETA META

Na planincih lušno biti

Kako je to lepo,
ko rožice cveto,
cveto, dehte lepo,
in sonce greje me
ves dan, ves dan, juhé!

Studenček žubori,
ko žejo mi gasi,
tako mi govori,
da cvet najlepši je
mlado sree, juhé!

Manica:

Sejmar Jurek

O Ribničanih kroži vse polno zafrkljivih in zbadljivih domislic. Da pa ti ljudje niso kar tako, priča zgodnica o Jureku, ki je bil, da veste, pristna ribniška korenina.

Nekoč, ko je bil v Ribnici velik sejem, je Jurek zaprosil župana, da sme, kakor drugi sejmarji, tudi on postaviti na trgu šotor. Župan se je malce namrdnil, čes, kaj boš neki ti reva razstavil, toda ker je Jurek zahtevano vsoto rad in pošteno plačal, mu je predstavnik krajevne oblasti brez odloga dal pismeno dovoljenje.

Drugi sejmarji so postavljali in polnili svoje lope že ves predsemanji dan. Jurekov prostor je bil še vedno prazen in ljudje so že začeli na njegov račun zbijati šale. Jurek pa je mislil svoje in pričel z delom šele pozno ponoči, ko so že vsi drugi smrčali v posteljah.

Drugo jutro so šaljivcem onemeli strupeni jeziki. Na Jurekovem prostoru je stala prav taka stavbica kakor so jih napravili drugi razstavljalci, namreč nekaj kolov navpik, nekaj počez, a čez to leseno ogrodje pa potegnjene rjuhe in plahte.

Dočim so bili drugi šotori odprti, je bil Jurekov z vseh strani skrbno zagrnjen. Radovedneži bi bili neznansko radi pokukali noter, ali kaj, ko je Jurek neprestano stražil svojo posest!

Komaj pa se semenj otvori, vzame Jurek v roke dva železna lonca, udarja z njima skupaj in vpije:

»Halo, ljudje božji, semkaj! En sam dinar plačate in videli boste veliko svetovno čudo!«

Župan, ki ga je vpitje z drugimi vred privabilo v bližino, pravi:

»Jurek, potegniti se ne dam. Odkrito povej, kakšno čudo imaš?«

»Čujte, gospod župan,« kriči Jurek, »tu notri imam tele, ki je tako čudovito raščeno, da ima spredaj rep in zadaj glavo. Ako lažem, gospod župan, me na mestu ubijte!«

Župan plača in vstopi. Nudi se mu za res čudovit prizor:

V šotoru je postavljen nizek žlebek, h kateremu je privezano čisto zdravo in pravilno razvito tele, toda namesto glavo k žlebu, je tele zaobrnjeno v nasprotno smer in privezano k žlebu za — rep.

Župan že hoče prisoliti Jureku gorko kľofuto, pa se pravočasno domisli:

»Če je speljal na led mene, čemu ne bi še drugih?«

Čisto mirno torej odide, zunaj stojčim pa reče, da se res izplača za bore dinar videti tolikšno čudo.

Zdaj so začeli Jureku kar deževati dinarji v naročje. Seveda je prefriganec spuščal v šotor vedno samo po eno osebo naenkrat. Ker pa je vsakdo mislil kakor župan, je imel Jurek ves dan dovolj obiskovalcev, zvečer je pa potem prešteval svetle dinarčke in se zadovoljno smejal v pest.

Za revčke!

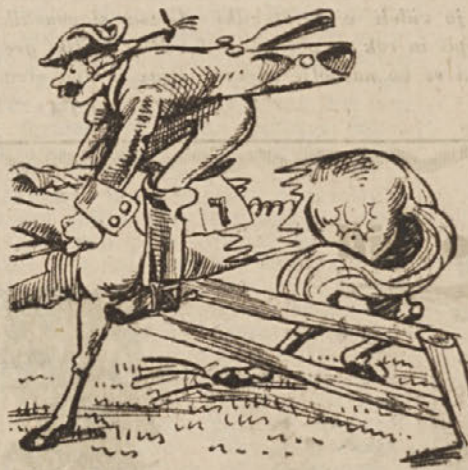

V Kodanju (Kopenhagen), glavrem mestu Danske, jako skrbje za siromake otroke. V ta namen določijo poseben »nabiralni dan«. Odrastla mladina tedaj po ulicah sama nabira prostovoljne prispevke za mlajše revne tovariše. Na sliki vidimo mladenko v slikoviti grönlandski narodni noši, ko na ulici iz rok malega dobrotnika sprejema dar za — male revčke.

Kaj pripoveduje Kurent?

Bil sem na dirki, rompompom, in šlo je kakor blisk in grom.

Čez plot se sirec zakadi, v dva dela brz se razdeli.

Ko prednji del na cilj vihra, pred njim že zadnji peketa.

Danilo Gorinšek:

Sam se je ukanil

Kmet je prodal isto kravo dvema kupcema hkratu in je od vsakega prejel kupnino. Ko je uvidel, da bo moral na vsak način enemu kupcu vrniti denar, ni vedel, kako bi se izmazal. Rad bi bil obdržal ves denar, a kupcu se tudi ni hotel nobenemu zameriti. Končno se za teče k sosedu, ki je veljal za najbolj pretkanega na vasi, in ga poprosi za svet. Ta mu pravi: »Če daš kravo meni, ti bom povedal, kaj moraš ukreniti!« Obtoženi kmet se začudi: »Kako naj ti dam kravo, če sem jo že drugemu dolžan, ki mi jo je plačal!«

Prebrisani sosed pa je vztrajal. Ko je kmetu zatrdil, da bo njegov nasvet res pomagal, mu je ta obljubil kravo. Sosed mu pravi: »Ko te bodo tožili in na sodišču izpraševali radi krave, nikomur ne odgovarjaj, temveč mu zažvižgaj v obraz!«

Kmet je moral na sodišče. Sodnik ga vpraša: »Ali si res obema kmetoma prodal isto kravo?« Kmet pomolči in nato zažvižga sodniku v obraz. Sodnik se je začudil. Izpraševati začne kmeta tudi drugi gospodje, toda on na vse samo po-žvižgava. Tedaj reče sodnik tožiteljema: »Saj vidita, da se mu je zmešalo. Kar pustita mu kravo in denar, ko je itak velik revež!«

Obtoženi kmet zopet zažvižga. Videli

so, da je neumen, in so odšli domov. Kmet pa je obdržal kravo in dvojno kupno ceno zanjo.

Kmalu za tem se zgledi pri njem premeteni sosed, ki mu je pomagal, da je dobil pravdo. Vstopil je v izbo in je zahteval obljubljeno kravo.

Kmet se je zasmel. Stopil je pred soseda in mu — zažvižgal v obraz. Zdaj je sosed spoznal, da je sam sebe ukanil, ko je dal kmetu tako zapeljiv nasvet. Jezno je odšel, kmet pa se je zasmel in si veselo zažvižgal.

S. O. Likas

Bor

Svjatoslav:

Čevljarček z zvezdami

Petrinček je zastrmel po beli cesti čez klanec in zazdela se mu je, da mora biti povsod lepše kot v Grapi. Tako tesno je med temi hribi, da še harmonika ne poje kot bi bilo treba.

»Pogledal bom,« se je odločil. »Če bom našel kje tak svet, kjer je boljše kot pri nas, pridem, povem in pojdemo tja.«

»Dobro,« so prikimali vaščani, čeprav jim je šlo na smeh. Zemlja je pač tako urejena, da ima vsak človek svoj košček. Nič se ne more izpremeniti. Petrinček pa govori kot bi bil brljav in mu ni zamere.

»Radoveden sem tudi, kam so šle zvezde, ko so tako nenadoma izginile. Zdaj so hudi časi, stiska biča svet, nemara je tudi v nebesih nastalo pomanjkanje, pa so jih odslovili, da ne bi zmanjkalo kruha. Kaj so hotele, umaknile so se, zdaj pa hodijo nekje med nebom in zemljo kot ostali brezposelni.«

Vaščani so ga poslušali, a niso vedeli, ali bi mu pritrdili ali ne.

Čevljarček se je odpravil na pot. Nikogar ni imel, da bi mu bilo slovo od doma pretežko. Sploh, si je rekel, saj pridem mogoče še nazaj. Zatrdno ni vedel, Bog ve, kaj vse se ga lahko loti na potu, da si bo premislil. Ali se pa celo ne bo mogel več vrniti.

Pogumno je vzel torbo, oprtal harmoniko in odšel v svet.

»Vsa zemlja je grofova, le ceste so moje,« si je dejal. »Držal se bom cest,

tam so doma velike novice in velike stvari. Mogoče srečam kje tudi zvezde, revice so, gotovo pojdejo po veliki cesti.«

Vso zemljo so takrat vzeli v zakup grofje. Bili so bogati, imeli so gradove in biriče. Biriče so pošiljali na polja in ceste, da bi se ljudje ne motili in bi hodili, koder je treba in kot ukazujejo grofovske in božje postave.

Taki biriči so srečali Petrinčka, ko je komaj zapustil domačo vas. Pisano so ga pogledali, češ, kaj bi tak godec na cesti, razkoračili so se pred njim in ga vprašali:

»Čegav si?«

»Moj Bog!« se je začudil čevljarček. »Čegav naj bi bil? Svoj pa božji sem, čegav še?«

»Pa grofov!« so dokončali biriči.

»Naj bo!« je privolil čevljarček že zaradi ljubega miru.

»Pa odkod si?« so hoteli še vedeti.

Petrinček jim je prijazno razložil:

»Tam za hribom je vas, Grapa ji pravijo. Sedem hiš ima in zadnja prav pod klanecem je moja. Čevljar sem, kličejo me za Petrinčka.«

Biriči so se natihoma nekaj menili med seboj, nato so mu ukazali:

»Pojdi z nami!«

»Bog je povsod,« si je mislil čevljarček, čemu bi se bal? Stiska je že tako in tako velika, kaj hujšega se mi ne more zgoditi.«

Šli so čez polja, čez hribe, navkreber in navzdol, ceste so dandanes hudo razdrapane, da lahko človek mimogrede zaide, no, pa biriči so dobro vedeli za pot, debelo uro hoda daleč je stal grad

in v njem je živel njih gospodar grof Bogataj.

Najprej so stopili k valptu. Valpet se je začudil, odkod so pripeljali čevljarčka, ko jih ni več na svetu. Saj obutev izdelavajo itak v tovarnah. Pa je šel pravit o tem grofu in tudi grof se je začudil. Zmajal je z glavo in ukazal, naj pripeljejo čevljarčka predenj.

»Odkod pa si?« ga je vprašal.

»Ni daleč,« je pripovedoval Petrinček.

»Stiska je prišla k nam pa smo postali lačni, nekaterim je zmanjkalo kruha, meni tudi. Napotil sem se po svetu in zdaj sem tu, milostni gospod.«

»Pa znaš res delati čevlje?«

»O tisto pa!« se je vzradostil Petrinček. »Kakršne hočete, take vam napravim, če so vam všeč gospodski, ki škripajo ali pa taki za trpez, vse vam napravim, tako močne, da jih še kamni ne oderejo. Nobenih otiskov vam ne bodo prizadejali, hodili boste kot po mahu. Ali pa če hočete čudežne škornje, ki vas bodo nesli po svetu, koder vas bo volja.«

»Dobro,« ga je prekinil grof in se zasmel, »pa mi naredi take škornje! Bom videl, če so ti tudi roke tako urne kot jezik!«

»Kosmata kapa, kaj bi jih ne napravil!« je vzkliknil Petrinček.

Pa grof je zamahnil z roko in Petrinček je moral oditi. Odpeljali so ga v kuhinjo, nasitili ga in napojili, potem so mu pa hlapci in dekle nanesli škornjev in čevljev, da bi jih jim zakrpal. Vsakdo je rekel, da se mu mudi, naj torej hiti.

(Dalje prihodnjič.)

Metuljček

*Med metuljčke smo
metuljčka deli,
da bi skupaj
bili vsi veseli
sonca, zdravja
in teh mladih dni,
ki žare nam
z lic in iz oči.*

Peter Skok:

Kako je Janezek letel za smrtjo

Nekoč sem slišal od maše grede, kako se pogovarjata Štefan in moj oče o prerokovanju. Oče seveda ni bil več teh umetnij, poslušal pa je rad govorjenje o njih. Tudi Štefana je napeljal, da je začel praviti o svojem znanju, ki mu pa oče ni nič kaj zaupal, češ:

»Ne bodi no, Štefan, prihodnost je Bog obdržal zase!«

»Verjemi ali pa ne,« se je razburjal Štefan, »jaz samó toliko vem, da se mi včasih od učenosti že kar meša —«

»Nemara pa res,« se je smehljajal oče. »To bi ti že kar verjel.«

Bilo je malo pred Božičem in sem takoj sklenil, da preizkusim Štefanovo modrost. Če letim trikrat okrog hiše, hm, to pač ni nič tako težavnega, da ne bi zmoget!

Tudi očetu se ni zdelo to nič posebnega in je zdaj še manj verjel Štefanu, češ:

»Ko bi se ljudem kar takole na lepem razodevale prihodnje reči, ne bi nihče nikoli ostal neveden za prihodnji čas. Malo bi letel okrog hiše, pa bi bilo!«

Zdaj je Štefan povedal, da so pri tem še druge težave. Radovedneža kličejo in begajo razne prikazni, kaže sliši sikati, zveri rjoveti in skale pokati, brezna vidi zijati, polno strahot preži nanj. Kakor hitro se da ostrašiti in neha leteti, je njegov trud zastoj. Pa ne samo to! Na vsem lepem se ga loti bolezen, ki je ne preženó nobena zdravila.

»Verjamem,« se je smejal oče, »saj prej ali slej moramo itak vsi umreti!«

»Kar prepričaj se sam!« je grozeče svetoval Štefan, toda oče mu je samo smehljaje voščil vesele praznike, češ:

»Smrt bo že sama prišla! Kaj jo bom hodil klicati!«

Ko se pred svetim dnem popoldne oglasi zvon in se družina uvrsti za obhod »okrog ogla«, pregovorim pastirja, da je mesto mene nosil križ, jaz pa se potihoma izmuznem in čakam. Brž ko domači po vrtu odidejo proti kozolcu, se odločno prekrižam in se spustim v tek, najsi so se mi še tako tresle noge v kolenih. Ne da bi se kam ozrl, letim okrog hiše, da se kar praši zmrzli sneg

pod meno. Bolj ko dirjam, bolj me je groza. Cepetanje lastnega koraka me plaši in se mi zdi, da leti cel roj pošasti za meno.

»O, to so pošasti, ki je o njih pravil Štefan!« me obide strah. Čeprav pritiska mraz, da vse škriplje, me le kuha taka vročina, da mi lije znoj z obraza kakor sredi najbolj vročega poletja. Klici se ponavljajo, vedno več jih je, vedno bolj jezni so, o joj, le kaj bo to!

»Nak, nak, samo umreti še ne!« se upirajo moje misli, a hiša, ta naša skromna hiša je danes tako silovito dolga, moje noge pa od trenutka do trenutka bolj šibke.

Dirjam, dirjam, samo še malo, še nekaj korakov, pa bom tretjič pri srednjem oknu!

»Boš slišal ali ne!« me tedaj zgrabi — Oj, to je gotovo hudobna pošast!

»Zdaj je po meni!« se tresem in začnem klicati mater na pomoč, glasovi, ti strašni glasovi pa se zgrnejo okrog mene in oče — me trdo postavi pokonci, češ:

»Kaj je pa bušilo vate, Janezek, da dirjaš kakor prismuknjen? Ali ne veš, da je treba moliti nocoj — na sveti večer?«

Tak res ni pošasti in sem še živ in zdrav? Hvala Bogu! Ves vdan odidem z domačimi v hišo.

»Ali si lovil — smrt?«

Vsi naju z očetom začudeno gledajo, meni pa je tako nerodno, da mi začno solze siliti v oči.

Seveda je bilo kmalu več smeha ko žalosti, ko je oče povedal, kaj me je pognalo v takšen dir. Čez leto sem še marsikdaj moral preslišati, kadar se je kam mudilo:

»Léti kakor takrat, ko si šel gledat Štefanovo smrt!«

P. Adona

Rim

Marijana Željeznova-Kokalj:

Kadar mama poje...

Kadar mama poje
iz vse duše svoje,
jo poslušajo cvetice,
zbirajo se drobne ptice,
da bi pesmice se naučile,
ki so naši mami v duši vzkllle.

Marijana Željeznova-Kokalj:

Deček in kresnica

Deček: Slišiš, kresnica,
lučka ponočna,
lučka poskočna,
kje je resnica?

Kresnica: Kje je resnica?
V tvojem je srčku,
v blagem tem. vrčku
tli kot kresnica.

Mirko Kragelj:

Pikapolončica

Pikapolončica, nežna balončica,
kdo te ustvaril tako je lepo?
Rdeča ti srajčica črno je pikčasta,
nožice drabcene, živo okó.

Bog mi dal srajčico črno je pikčasto,
nožice drobene, živo okó.
K tebi pošilja me in mi naročil je,
da te pozdravim, oj dete ljubo...

Bodi zahvaljena, pikapolončica!
Še ti pozdravi od mene Bogá! — — —
Z roke zletela je, v raj odhitela je,
dete sred polja za njo se smehlja...

Marijana Željeznova-Kokalj:

Strah

»Mama, strah,
glej, se giblje
prav pod hruško, tam!«
»Sinček, nisi sam!
Veter ziblje
v senci — grah!«

Dva kužka

Zakaj ljubim živali

Joj, če bi vse napisala kar sem doživela v družbi živalic, bi bila dolga storija, čeprav sem se še komaj poslovila od mlečnih zob. Naj povem le nekaj primerov.

Očka mi prinese belo, s par črnimi lisami dekorirano — mucko. Mlada je bila, a tako nezaupljiva, da se je nisem smela dotakniti. Mama mi da skodelico mleka za to neugnano »zverino«. Ponudim, a ne dotakne se. Čakam, prigovarjam — zastonj. Lačna je, sem si mislila, pa ni bilo res. Nezaupljiva je bila, ker je bila pri ljudeh, ki nimajo ljubezni do živali, kar sem šele pozneje zvedela. Nisem odnehala. Sukala sem se okoli nje, dokler se ni privadila mojega rahlega glajenja po nežnem kožuščku. Tekom enega tedna se me je tako privadila, da je hodila za mano kot da sva neločljivi. Če sem sedela pri mizi, mi je skočila v naročje, če sem stala, se mi je sukala okrog nog. Da, celo na postelji je hotela biti pri meni! Tako rada me je imela kakor mati svojega otroka. Kako ne bi človek ljubil take živalice. Vsako izkazano dobroto mi je hotela vrniti.

V dar dobim malega petelinčka. »To je turški petelinček«, mi je razlagal gospod, ki mi ga je podaril. Neugnan je bil ta hajduček. Ali res? Kaj šel! Kakor se me je bal od začetka, toliko bolj me je vzljubil po par tednih. Na klic »Piki« mi je priletel na ramo. Joj, kako sem ga rada imela, a on mene!

»Didi« mu je ime; mojemu zajčku namreč. Vedno mi je za petami. Če je lačen ali žejen, se vzpne po meni in prosi kakor psiček. Po jedi jo ubere kakor vihra po sobi ali po dvorišču. Tujih ljudi se ogiblje. Ne zaupa jim. V mojem naročju se čuti srečnega. Kako bi človek ne imel rad take hvaležne živalice. Pri sosedu imajo psa volčjaka. O, kako je bistroumen! Vse, kar spada k hiši je pod njegovim varstvom. Bog varuj, da bi kdo preganjal kokoši ali se jih celo dotaknil. Takoj pokaze zobe. Mene ima zelo rad. Večkrat gre z menoj na izprehod. Tedaj me čuva kakor svojega gospodarja. Njegova zvestoba do gospodarja je nepopisna.

Zakaj torej ljubimo živali? Koristne so. Dajejo ti živčev in obleko. Pomagajo ti delati, čuvajo te in te zabavajo. Brez srca je človek, ki trpinči in sovraži žival.

Povše Rada,

uč. I. r. mest. žen. real. gimn.

Teta odgovarja

Nagradnih tekem pri ugankah in nagradnih nalogah se udeležite seveda lahko tudi taki, ki ste že kako nagrado prejeli. — Pisma in vse, kar mi pišete, pišite samo po eni strani papirja, druga naj ostane prazna. — Naloga: »Zakaj ljubim živali?« velja še dalje. Pridno mi pišite o tem in povejte, kar čutite sami, ne pa, kar bi vam kdo — narekoval!

Darili, razpisani v zadnji številki »Glasa«, prejmeta:

Lovec Lado, dijak III. r. real. gimn. (papigico) in Povše Rada, uč. I. mestne ž. real. gimn. (par zajčkov »Alaska«), oba v Ljubljani.

Oba naj pošljeta natančne naslove, da ju lahko obvestim, kdaj in kje lahko prevzameta živalice.

V kratkem bodo objavljene v listu nove nagrade, lepe, plemenite živalice. Opozorite na to tudi svoje prijatelje.

Darovalcem se zahvaljuje, obdarovancem želi mnogo zabave, novim tekmovalcem obilo uspehov

teta Meta.

Besedilo k slikam v prvi številki Krizanka

V morju se kopalec kopa —

v vodi raka morskoga opazi,
ki zelo previdno k njemu lazi,
in uščipniti ga hoče.

Na bregu pa ribič sedi, —
in zaspi.

Da kdo mu mreže ne bi ukral,
jo ribič je med noge dal.

Tedaj, joj, klic z morja!

(To pa zato, ker ga rak je uščipnil:
kopalec zbolelo je in je kriknul.)

Nihče ga ni slišal,

nihče ga ni rešil.

Tedaj se potaplja,

nogo dvigne iz morja,

ribič je zapazil ga,

namreč raka morskoga —

in je stopil tja.

Tedaj ribič oba,

povleče iz morja.

Kopalec ribič je otel.

Na morje nikdar več ni šel.

Ribič lep imel je plen v rokâh,

domov ga je nesel in pojedel na mah.

Lepo Te pozdravlja Tvoj zvesti čitatelj

»Glasa slovenskih otrok«,

Srdjan Cazafura,

učenec 1. c. klas. gimnazije v Mariboru

Čujte otroci

Naše prisrčno prijateljstvo nam je pridobilo novih prijateljc. Kar prečitajte pismo, ki mi ga je pisala teta Marijana:

Draga teta Meta!

Vem, da imaš velik krog prijateljkov, zato Ti pošljem pet ugank, ki jih naj uganemo. Tvoji najmlajši sotrudniki. Prilagam Ti tudi pet nagrad v obliki knjige. Knjiga naj postane zvest tovariš naši mladini! Pozdravlja Tebe in Tvoje prijateljke teta Marijana.

UGANKE

I.

Riba plava čez morje,
v njej se vozijo ljudje
Riba tudi se kadi,
hudega pa ne stori.

II.

Ej, to je učena,
prav vse nam pove
in vendar nikoli
besede ne de!

III.

Ima dežnik,
pa ni sodnik,
ima nogô,
ne hodi z njo.
Kdo bil bi to?

IV.

Leti železna ptica,
brni, pa ni sinica.
Kdo ve, kako se imenuje,
ker deco vedno obraduje.

V.

Prečudna vam je to uganka!
Je mama, ki pa ni ciganka,
če svojo deco tujem dà,
da časa več za kukanje ima!

Kajne, da ste veseli takega pisma! In teta Marijana je priložila za vas tudi pet lepih knjižic z naslovom:

Dušanove uganke

Kar pridno se lotite ugibanja in mi pošljite rešitve tako, da jih dobim najkasneje do petka 21. junija. Blagi teta Marijani, požrtvovalni prijateljci naše mladine, pa se za njeno naklonjenost v vašem in svojem imenu prav toplo zahvaljuje

teta Meta.

1	2	3	4	5
6				7

Navpično: 1. ples, 2. vrsta živalstva, 3. mlajše človeško bitje, 4. nevernik, 5. obrtnik. — V diagonalah: 1.—7. moderen ljubljanski poklic, 5.—6. priljubljena ljubljanska igra. (Pazi na to, da pridejo v črtane kvadrate soglasniki, v bele samoglasniki!)

Rešitev „krizanke“ v 3 štev.

Vodoravno: 2. Ig, 4. Aga, 6. Naš, 8. Da, 9. Aragona, 13. Ikona, 14. Bojar, 16. Dok, 17. Na. — Navpično: 1. Bolgarija, 2. Ina, 4. Ada, 5. Ga, 7. Šaka, 10. Gor, 11. On, 12. Nad, 15. On.

Manica:

Za bistre glave

1. 2. 3. 4. 3. — del glave
2. 3. 5. 6. 7. — ptič
3. 8. 6. 2. 6. — grški bog
9. 6. 7. 3. 10. — obrtnik
11. 12. 13. 4. 3. — važno za poljedelca.
Ako ste pravilno rešili, dobite v začetnih črkah od zgoraj navzdol in v zadnjih črkah od spodaj navzgor ime slovenskega časnika.

Pravljica

Je živel deček in mu je bilo ime švrk. Hodil je lepo v šolo, imel pa je grdo navado, da je prepisoval naloge od nadarjenih tovarišev. Kakor hitro je potlej gospod učitelj spet prinesel zvezke in je švrka le malo pogledal, se je v dečku zganila vest in je začel zatrdjevati:

»Čisto sam se napisal nalogo. Nikamor se nisem nič ozrl križem kražem in lahko mi verjamete, da nič ne lažem, go spod učitelj.«

Gospod učitelj se je sočutno nasmehnil in posvaril švrka:

»Kar v svoj zvezek poglej, pa boš videl, kaj je tvoja lastnina in kaj je zrastle na tujem zelniku!

Sicer pa je lepo, da si še toliko pošten in se takega dejanja vsaj zdaj sramuješ. Zato si v bodoče zapomni, da človek povsod le toliko velja, kolikor res zna! Nikar torej pri nalogah ne švigaj z očmi križem kražem in ne laži potlej, da si sam iznašel, kar si prepisal drugod!«

Švrk je zardel in molče povsod glavo, gospod učitelj pa je še povedal otrokom:

»Zapomnite si, dragi moji tole! Kdor vpije: »Ne lažem, ne lažem!« ta ni nikoli posebno velik prijatelj resnice. Tako obrambo narekuje slaba vest. Kdor namreč res govori resnico, ne bo nikdar posebej zatrdjeval, da ne laže, ker mu tega sploh — ni treba.«

Tole pravljico je svojim malim povedala

teta Meta.